

ΟΤΑΝ Ο ΦΑΣΙΣΜΟΣ ΦΟΡΑΕΙ ΤΟΝ ΠΡΑΣΙΝΟ ΜΑΝΔΥΑ ΤΟΥ

ΟΙΚΟΦΑΣΙΣΜΟΣ

Ο φασισμός, η κάθε είδους επιβολή μίας και μόνο πραγματικότητας σύμφωνα με την οποία ο κόσμος χωρίζεται σε ανώτερους και κατώτερους, η φίμωση και προσπάθεια εξόντωσης κάθε ανεπιθύμητης διαφορετικότητας μέσα από το λόγο και την πράξη, βλέπουμε να φοριέται όλο και πιο βολικά, και όχι μόνο εντός συγκεκριμένων πολιτικών χώρων, και είναι έτοιμος να απλωθεί όπου η ανοχή, ο φόβος, η άγνοια και η (θελημένη ή μη) αφέλεια του αφήνουν χώρο. Πρόσφορο έδαφος για προσηλυτισμό βρίσκει και στον αγώνα για τη γη και τα άλλα ζώα που χρειάζεται άμεσα να σταθεί στα πόδια του, να σηκώσει κεφάλι και να διώξει το κάθε καπέλο. Δεν πρόκειται για καινούριο χούι. Πράσινες πτέρυγες, ψηφοθηρικές παρεμβάσεις για την προστασία της φύσης, επιλεκτική ανάδειξη οικολογικών ζητημάτων και ιδεολογιών, είναι μια συνταγή από παλιά δοκιμασμένη. Η σχέση του ανθρώπου με τη φύση δεν αποτέλεσε μόνο βασικό εργαλείο πάνω στο οποίο στηρίχθηκε η ναζιστική προπαγάνδα, από την οποία σήμερα αντλούν υλικό νεοφασιστικές ομάδες, αλλά μέχρι και σήμερα χρησιμοποιείται ως κύριο όχημα που μεταφέρει φασιστικές αντιλήψεις ακόμα και σε χώρους που δηλώνουν εχθροί του φασισμού.

ΤΑ ΠΡΩΤΑ ΥΛΙΚΑ

Προδρόμους του οικοφασισμού μπορούμε να εντοπίσουμε από τις αρχές του 19^{ου} αιώνα, όταν μια διαποτισμένη από μυστικισμό φυσιολατρία κερδίζει έδαφος στη γερμανία, συνυφασμένη με ένα φυλετικό εθνικισμό. Θεωρητικοί περιβαλλοντιστές της εποχής, όπως ο Arndt και Riehl **αντιγράφοντας βολικά επιλεγμένους «νόμους» της φύσης** και συγχέοντας

τους με ξενοφοβικές αντιλήψεις/τάσεις, δημιουργούν το υπόβαθρο για να γεννηθούν τα πρώτα ρατσιστικά-φυσιολατρικά κινήματα. Έτσι προκύπτει στο δεύτερο μισό του αιώνα το **völkisch**, το λαϊκό κίνημα που αρνείται να αναζητήσει τα αίτια της αλλοτρίωσης και της περιβαλλοντικής καταστροφής στις κοινωνικές δομές και το βιομηχανικό καπιταλισμό, επιλέγοντας το δρόμο ενός εθνοκεντρικού λαϊκισμού. Η σχέση μεταξύ **αίματος και γης**, στη συγκεκριμένη περίπτωση των γερμανικών δασών, αποκτά μια μυστικιστική αξία για τη διατήρηση της φυλής. Έτσι οι εβραίοι, που ανήκουν στη μέση αστική τάξη, ένας περιπλανώμενος λαός «χωρίς ρίζες και αυθεντική σχέση με τη γη», και η βιομηχανοποίηση στην οποία τους «εξωθεί η εβραϊκή συνωμοσία», εμποδίζουν τη ρομαντική επιστροφή των γερμανών στη φύση από την οποία θα αντλούσαν τη δύναμή τους.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΣ ΔΑΡΒΙΝΙΣΜΟΣ

Το **ιδεολογικό υπόβαθρο** που έθρεψε την αντίληψη της ανωτερότητας των λίγων ισχυρών και της εξόντωσης των υπολοίπων, **αναζητήθηκε στη φύση και στο έργο του Δαρβίνου** και δικαιολόγησε απέναντι στο λαό γιατί θα έπρεπε να συσπειρωθεί και να στραφεί σε πολέμους ενάντια σε έναν «ξένο εχθρό». Ένας από τους κύριους υποστηρικτές και αγγελιοφόρους του Δαρβίνου, ήταν ο ζωολόγος Haeckel, ο οποίος επινόησε τον όρο «οικολογία», πίστευε στη φυλετική ανωτερότητα του Βορρά και ίδρυσε το γερμανικό Μονιστικό Σύνδεσμο, συνδέοντας τη νέα αυτή επιστήμη με τις völkisch κοινωνικές αντιλήψεις. Πρόκειται για μια περίοδο έντονου νατουραλισμού, όπου οι παρατηρήσεις από τη λειτουργία της φύσης εφαρμόζονται για να ερμηνεύσουν τις κοινωνικές σχέσεις και την ανθρώπινη συμπεριφορά. **Σύμφωνα με αυτή τη λογική, ο άνθρωπος και οι κοινωνίες του αποτελούν μέρος της φύσης και κατ' επέκταση δεν μπορούν παρά να λειτουργούν με αυτούς τους νόμους.**

Στη συγκεκριμένη περίπτωση επιλέγεται βολικά, διαστρεβλώνεται, και εφαρμόζεται κυδαία **η θεωρία της φυσικής επιλογής του Δαρβίνου**, προωθώντας την επιβίωση του ισχυρότερου, και προβάλλοντας ταυτόχρονα ως μοναδική αλήθεια μια κοινωνική οργάνωση που βασίζεται στην **ανισότητα** και τον **ανταγωνισμό**. Με το να προστατεύει η κοινωνία τους όποιους αδύναμους, παρεμβαίνει στη διαδικασία της φυσικής επιλογής, και άρα δεν μπορεί παρά να οδηγηθεί στον εκφυλισμό, εκτός και αν εφαρμοστεί μια τεχνητή διαδικασία για να καλύπτει αυτή τη λειτουργία. Η διατήρηση της καθαρότητας της φυλής, και η προστασία της από τα «ελαττωματικά γονίδια», που βλέπουν στα άτομα με κινητικά προβλήματα

και «νοντική υστέρηση», βάζει μπρος την εξόντωση τους και χρησιμοποιείται ως δικαιολογία για τη χρήση της **ευγονικής**, στην πιο αντιφατική «εφαρμογή φυσικών νόμων» που υπήρξε ποτέ. Πρόκειται για ένα εργαλείο επιστημονικοφανούς αιτιολόγησης βασανισμών και δολοφονιών σε εργαστήρια, εξορίας, στοχοποίησης και υποχρεωτικών στερήσεων των «ανεπιθύμητων», κάτι που επικαλούνται οι φασίστες μέχρι και σήμερα, και όλα αυτά «κατά τα πρότυπα της φύσης». Ειρωνικό είναι ότι «ευγονικές βελτιώσεις», μαζί με σταδιακή ενσωμάτωση της τεχνολογίας, που θα αντικαθιστά τα φθαρτά φυσικά τμήματα του ανθρώπινου σώματος, επικαλούνται και οι **υποστηρικτές του υπερανθρωπισμού**, οι οποίοι «προσπαθούν να απελευθερώσουν τον άνθρωπο από την τυραννία που του επιβάλλει η φύση». Ο στόχος και συνδεδετικός κρίκος λοιπόν δεν είναι να ακολουθήσουν το παράδειγμα της φύσης, αλλά να κυριαρχήσουν στους πάντες και στα πάντα.

Η επιβίωση του ισχυρότερου είναι βέβαια αυτή που εκφράζει την ανταγωνιστική αρχή του καπιταλισμού, η οποία και οξύνεται στο δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα, χρησιμοποιείται για να δικαιολογήσει την επιβολή των κυρίαρχων στην εργατική τάξη, αλλά και το πέρασμα του γερμανικού καπιταλισμού στο ιμπεριαλιστικό του στάδιο. Αυτό επιτυγχάνεται **προσθέτοντας στη συνταγή το ρατσισμό** και ανασύροντας τον παραδοσιακό γερμανικό **αντισημιτισμό**, «φυσικοποιώντας» την εξόντωση των «μη καθαρών» εβραίων που άλλωστε αποκαλούσαν «παράσιτα». Ταυτόχρονα, μέσω της θεοσοφίας, της αριοσοφίας και της ανθρωποσοφίας προστίθενται **αποκρυφιστικά στοιχεία** από ανατολικές θρησκείες και το μεσαιώνα,

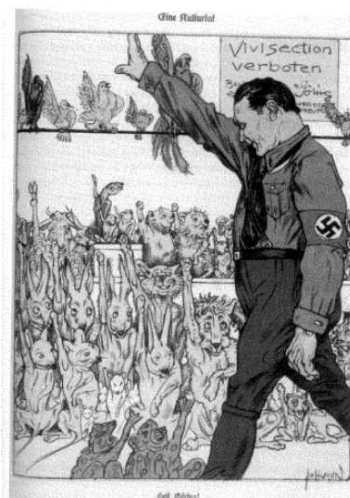

αναφερόμενες σε μια προϊστορική «χρυσή εποχή» όπου η άρια φυλή ζούσε σε πλήρη ευμάρεια, ώσπου μέσα από την ανάμειξη της με άλλες φυλές, κατέληξε σε πολέμους, οικονομική και πολιτική ανασφάλεια (στον «εκφυλισμό» που ερμήνευσε τους θανάτους/αρρώστιες των εργατών στη βιομηχανοποιημένη πια γερμανία). Μέσω της αντίληψης της «ανώτερης» άριας φυλής στην οποία ανήκουν οι «καθαρόαιμοι» γερμανοί, της

προπαγάνδας που έχει ως σκοπό την «εθνική ενότητα», η συνταγή αυτή πετυχαίνει να οδηγήσει τις μάζες σε πόλεμο εναντίον των «κοινών» εξωτερικών εχθρών (εβραίοι, σλάβοι, ρομά), στην πραγματικότητα σε **νέο μοίρασμα της γης μεταξύ των καπιταλιστικών δυνάμεων**. Έτσι το πεδίο της μάχης μεταφέρεται από τις ανταγωνιστικές τάξεις στο πεδίο αίματος – φυλής.

Ιδιαίτερα στις αρχές του 20^{ου} αιώνα όλη αυτή η φυσιολατρική συνταγή βρίσκει ζωτικό χώρο στο κίνημα της νεολαίας **wandervogel** το οποίο επιχειρεί μία «μη πολιτική» απάντηση απέναντι στη βαθιά πολιτισμική κρίση και τις αλλοτριωμένες κοινωνικές σχέσεις μέσω της επιστροφής στη γη και τον κοινοτισμό, επικεντρώνοντας στη βελτίωση του ατόμου, και όχι στα πολιτικά μέσα τα οποία θεωρεί ακατάλληλα ή ανεπαρκή. Αποτέλεσμα αυτής της μη πολιτικής σκοπιότητας και πρακτικής, ως απάντηση στα κοινωνικά-οικολογικά ζητήματα, ήταν μια εξέλιξη που αποτελεί ένα από τα πιο χαρακτηριστικά παραδείγματα προς αποφυγή: **μεγάλο μέρος αυτού**

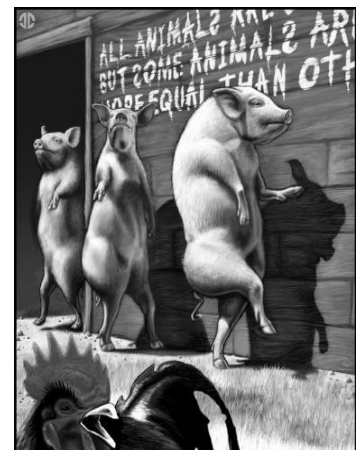
του κινήματος αποτελεί αργότερα τη ναζιστική νεολαία βρίσκοντας εκεί ένα τόπο όπου μοιράζεται τις οικολογικές του ανησυχίες, υιοθετώντας ταυτόχρονα τη ρατσιστική-ναζιστική ιδεολογία. Άλλωστε το τρίτο ράιχ, όπως και σε ένα βαθμό η φασιστική ιταλία, προώθησε μεθοδευμένα το ιδεολογικό-ψευδοοικολογικό μείγμα και προχώρησε μέσω της πράσινης πτέρυγας, και κυρίως του «πρασινότερου» από τους ναζί Götting, τόσο σε νομοθεσίες όσο και επιλεγμένες πρακτικές προστασίας υδροβιότοπων, δασών και άλλων οικολογικά ευαίσθητων περιοχών. Ταυτόχρονα τάχθηκε κατά της μονοκαλλιέργειας και της χρήσης χημικών στη γεωργία, απαγόρευσε τη ζωτομία, έθεσε περιορισμούς στο κυνήγι και επέβαλε κανονισμούς για τη σφαγή

ορισμένων ζώων. Έτσι κι αλλιώς, όπως αφελώς λέγεται, «ο Χίτλερ ήταν χορτοφάγος»... Προφανώς αυτό δεν σημαίνει ότι η μέριμνα για την προστασία του περιβάλλοντος (ή της υγείας αντίστοιχα, όπως μέσα από το παράδειγμα των «κοινωνικών ιατρείων» των σημερινών φασιστοειδών) συνδέεται απαραίτητα με ρατσιστικές-φασιστικές πολιτικές, αλλά ότι ακόμα και οι πιο φαινομενικά αθώοι σκοποί μπορούν να διαστρεβλωθούν και να χρησιμοποιηθούν ακόμα και για τις μεγαλύτερες γενοκτονίες.

ΜΕΤΑ ΤΟ Β' ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ (ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΝΕΟΦΑΣΙΣΜΟΣ)

Μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και την ήττα των δυνάμεων του άξονα, καταρρέουν οι κύριες φασιστικές δυνάμεις της Ευρώπης, ενώ οι φασιστικές και ναζιστικές πρακτικές καταδικάζονται τόσο από τις δίκες της Νυρεμβέργης όσο και από την κοινή γνώμη. Παρόλα αυτά εμφανίζονται κάποιες μικρότερες ομάδες και στη γερμανία. Σε αυτό το κλίμα, ο μανδύας της φυσιολατρίας και της εφαρμογής των «φυσικών νόμων στην κοινωνία» χρησιμοποιείται άλλη μια φορά για να επαναφέρει στο προσκήνιο εθνικιστικά-φασιστικά πρότυπα περί «γονιδιακής καθαρότητας» και διατήρησης της «εθνικής ταυτότητας». Παλιά μέλη του ναζιστικού κόμματος ιδρύουν το **Εθνικό Δημοκρατικό Κόμμα** και συντάσσουν το 1973 ένα «οικολογικό μανιφέστο» επικαλούμενοι τους «νόμους της φύσης» για να προωθήσουν μια ιεραρχική δόμηση της κοινωνίας. Λόγο για μια «**τρίτη οδό, ούτε δεξιά, ούτε αριστερά**» κάνουν οι **Εθνικοί Επαναστάτες** που βασίζονται σε οικολογικά και εθνικιστικά επιχειρήματα και, μέσω της δυναμικής συμμετοχής τους στις αντιπυρηνικές κινητοποιήσεις τη δεκαετία του '70, δημιουργούν νέους διαύλους προσηλυτισμού. Κάποια μέλη των ΕΕ εισχωρούν εκείνη την περίοδο στους νεοεμφανιζόμενους **Πράσινους**, από όπου όμως διώχνονται ως ακόμα πιο επικίνδυνοι και από τους ναζί, αφού κρύβουν τις πραγματικές τους προθέσεις πίσω από το μανδύα της οικολογίας. Ηγετικό ρόλο στο σκληροπυρηνικό κομμάτι των Πρασίνων έχει και ο Bahro, ένας από τους ιδρυτές του κόμματος, ώσπου αποχωρεί θεωρώντας ότι τα πετυχημένα για αυτόν παραδείγματα ναζιστικών πρακτικών δεν αξιοποιούνται και στρέφεται σε μια έντονα θρησκευτική προσέγγιση και στο new age κίνημα. Αργότερα, ιδρύει μια πιλοτική οικο-κοινότητα με τη χρηματοδότηση της κυβέρνησης της σαξονίας. Για τον Bahro και τους υποστηρικτές του η απάντηση στην οικολογική κρίση μπορεί να δοθεί μόνο μέσω μιας απολυταρχικής, θεοποιημένης κυβέρνησης, έναν, όπως λέει, «πράσινο αδόλφο».

Στις αρχές της δεκαετίας του 1980 παρατηρείται σημαντική κίνηση στο χώρο των νεοναζιστών με τη δημιουργία νέων ομάδων και κομμάτων που χρησιμοποιούν για ακόμα μια φορά τις θεματικές του περιβάλλοντος και των άλλων ζώων στη δοκιμασμένη πια συνταγή για την άνοδο του φασισμού. Το **Φιλελεύθερο Γερμανικό Εργατικό Κόμμα (F.A.P.)** το οποίο

θεωρεί «ζώα, φύση και ανθρωπότητα ως μία ενότητα» στηρίζει ανοιχτά τις ναζιστικές ιδέες, επιθυμεί την ένωση όλων των φασιστικών ομάδων υπό την αιγίδα ενός νέου εθνικοσοσιαλιστικού γερμανικού εργατικού κόμματος, και στρατολογεί σκίνχεντ και φανατικούς οπαδούς του ποδοσφαίρου, θυμίζοντας πρόσφατες γηπεδικές εμπειρίες ναζιστικού χαιρετισμού εδώ. Το 1982 ιδρύεται το **Οικολογικό Δημοκρατικό Κόμμα** από τον Herbet Gruhl, επίσης ιδρυτικό μέλος του κόμματος των γερμανών Πρασίνων από όπου είχε πια αποχωρήσει, προωθεί ρατσιστικές πολιτικές χρησιμοποιώντας δαρβινιστική-οικολογική γλώσσα, και προβάλλει ως λύση για το «**πρόβλημα του υπερπληθυσμού**» το θάνατο των μεταναστών, αφού έχουν απομακρυνθεί από το φυσικό τους τόπο.

Στον υπερπληθυσμό του πλανήτη αποδίδει άλλωστε σήμερα η κυριαρχία την περιβαλλοντική κρίση, ακολουθώντας τη θεωρία των πατέρων του οικοφασισμού, όπως του φινλανδού Pentti Linkola, σε **μια προσπάθεια αποπροσανατολισμού της αναζήτησης των πραγματικών αιτίων** στην ιδιοκτησία και τη διαχείριση της γης και των φυσικών πόρων. Απόλυτη αξία σύμφωνα με τον Linkola και τους συνεχιστές του αποτελεί η διασφάλιση της συνέχισης της ζωής, όχι τόσο της ανθρώπινης, αλλά συνολικά, και για αυτό το λόγο δέχεται με χαρά οτιδήποτε μπορεί να μειώσει τον ανθρώπινο πληθυσμό που τη θέτει σε κίνδυνο.

Από αυτό το ψευδοεπιχείρημα προκύπτει και ο κεντρικός στόχος των οικοφασιστών: μια (όχι απαραίτητα στρατιωτικού τύπου) δικτατορία από «φωτισμένους» οικολογικά ηγέτες που θα επιβάλει τα «απαραίτητα μέτρα» μείωσης του πληθυσμού και της καταστροφικής του δραστηριότητας στον πλανήτη, φέρνοντας έτσι την οικολογική ισορροπία, προς όφελος της φύσης και του ίδιου του ανθρώπινου είδους που οδηγείται στην αυτοκαταστροφή. Ακολουθώντας τη συνηθισμένη τακτική του, μπροστά στην απειλή της καταστροφής, οικολογικής, κοινωνικής, οικονομικής, ο ολοκληρωτισμός προβάλλεται ως η μία και μόνη ικανή και αναγκαία λύση.

Αξίζει να αναφερθεί η μέχρι και σήμερα επιρροή της μυστικιστικής **ανθρωποσοφίας** του Steiner, μιας παραλλαγής της θεοσοφίας, που υποστηρίζει την ύπαρξη ενός αντικειμενικού πνευματικού κόσμου, προσβάσιμου μέσω της διάνοησης και της εσωτερικής ανάπτυξης, ενώ ταυτόχρονα παραμερίζει τη σημασία της επιστήμης και της υλικής φύσης του ανθρώπου. Η φυλή, συνεχίζει ο Steiner, είναι που καθορίζει και το επίπεδο του κάθε ανθρώπου σε αυτήν την πνευματική εξέλιξη, στο ψηλότερο σκαλοπάτι της οποίας βρίσκεται η άρια. Ο ίδιος ήταν υποστηρικτής της φυσικής καλλιέργειας χωρίς λιπάσματα και χημικά και της βιοδυναμικής γεωργίας, η οποία επέτρεπε την πνευματική διάδραση μεταξύ καλλιεργητή και γης. Πάνω στην ανθρωποσοφία βασίστηκε και η Παγκόσμια Λίγκα για την Προστασία της Ζωής, περιβαλλοντική οργάνωση που ιδρύθηκε το 1958 από τον πρώην ηγέτη της χιτλερικής νεολαίας Haverbeck, που υποστηρίχθηκε με τη συμμετοχή μελών του γερμανικού κόμματος των ρεμπουμπλικάνων, και η οποία συνδέει την προστασία του περιβάλλοντος με ρατσιστικές ιδέες και την αναβίωση του völkisch κινήματος.

Η ανθρωποσοφία εξακολουθεί να βρίσκει απήχηση σε πολλά άτομα που αναζητούν μια **εναλλακτικού, και πιο κοντά στη φύση, τύπου εκπαίδευση**, αποτελώντας τη βάση της εκπαιδευτικής μεθόδου Steiner που χρησιμοποιείται στα περισσότερα από 1200 Waldorf Schools σε 60 χώρες σήμερα. Ταυτόχρονα προβάλλεται ως η **θεωρητική βάση λειτουργίας πολυεθνικών**, όπως η εταιρία βιολογικών προϊόντων Weleda και το τμήμα καλλυντικών της Demeter, ενώ ανθρωποσοφιστής ήταν και ο ιδρυτής της Siemens, η οποία, εκτός των άλλων, έχει εμπλακεί και στον τομέα της πυρηνικής ενέργειας. Τη διάδοση της ανθρωποσοφίας στηρίζει και το Ίδρυμα Bertelsmann όπου ανήκει και το μεγαλύτερο μέρος του ομώνυμου πολυεθνικού ομίλου μμε, διαχέοντας τις ιδέες του στον τομέα της παιδείας και της έρευνας και προωθώντας την κατάργηση της δωρεάν εκπαίδευσης και της ακαδημαϊκής αυτονομίας.

ΤΩΡΑ ΤΙ ΓΙΝΕΤΑΙ...

Δυστυχώς σήμερα το μακρύ χέρι του οικοφασισμού, όχι μόνο δεν έχει κοπεί αλλά συνεχίζει να απλώνεται. Στο επίπεδο ψηφοθηρικών ισορροπιών παρατηρούμε από μακριά τις **διαβουλεύσεις** περί νόμων για ζώα συντροφιάς όπου προτείνονται επιτροπές με τη συμμετοχή φιλόζωνων και κυνηγών πιθανών ψηφοφόρων. Ακούμε με απδία το ενδιαφέρον των πλεύρηδων και των μιχαολιάκων για τα αδέσποτα, τις τακτικές κωλοτούμπας τους όταν μιλούν για την ευζωία των **γουνοφόρων** και στη συνέχεια κάνουν επερωτήσεις στη βουλή για τους «βανδαλισμούς» κατά τη διαμαρτυρία στη διεθνή έκθεση γούνας, προωθώντας τη δίωξη των δράσεων όπως η απελευθέρωση των μινκ στην **Καστοριά** με **τρομονόμο**, κατά το παράδειγμα άλλων ευρωπαϊκών χωρών. Βλέπουμε τα στρατιωτάκια τους να δολοφονούν μετανάστες υπό την προστασία των αρχών και στη συνέχεια τα κεφάλια να τις καλούν για να κυνηγήσουν όσους **φολιάζουν** ζώα, καθώς και τις δηλώσεις των κασιδιάρηδων που, όταν δεν αναφέρονται υπέρ της δικής τους οπλοφορίας, βρίσκουν χρόνο να δηλώσουν ότι «σιχαινόνται το κυνήγι» ή για να αναφερθούν στο σεβασμό στα ζώα, «ανθρώπινα και μη» (αντιγράφοντας ακόμα και τη γλώσσα του κινήματος). Κι αν κάποιοι τρέφουν μια διαστρεβλωμένη φυσιολατρία και αισθάνονται πραγματική ανησυχία για την περιβαλλοντική κρίση, κάποιοι άλλοι **δείχνουν το πραγματικό τους πρόσωπο όταν η καταστροφή της φύσης έρχεται από μεγαλοεπενδυτές όπως στην περίπτωση των Σκουριών**. Εκεί βέβαια, έχουν ξεχάσει ακόμα και το «έξω οι ξένοι».

Με μεγαλύτερη ακόμα φρίκη, και ακόμα και απόγνωση, παρατηρούμε όσους είναι έτοιμοι να πέσουν (ηθελημένα ή αφελώς) στην παγίδα των ρητόρων και των δημαγωγών, αποτελώντας τελικά συνένοχους στον εκφασισμό της κοινωνίας, όταν καταγγέλλουν πρόσφυγες επειδή έφαγαν σκύλους, ενώ τα γουρούνια, μοσχάρια, γαλοπούλες, κότες, ψάρια, χταπόδια,

αστακοί που τρώνε οι ίδιοι είναι μια χαρά. Αυτός όμως είναι και ένας από τους συνηθισμένους κινδύνους της **μονοθεματικής κοντόφθαλμης προσέγγισης του ζητήματος, αποκομμένης από τις κοινωνικές του ρίζες**, οι οποίες σε μεγάλο βαθμό εξηγούν και δικαιολογούν τους πρόσφυγες που τρώνε σκύλους, βάζουν όμως στο σκαμνί όσους εκμεταλλεύονται όλα τα παραπάνω ζώα, και τον «καταναλωτή» που τους επιβραβεύει. Κι όμως, σε μεγάλο βαθμό, το **ίδιο σκεπτικό και οι ίδιοι μηχανισμοί** που συντηρούνται από τέτοιου είδους χορτάτους σχολιαστές **οδηγούν στην καταπίεση και εκμετάλλευση των «ξένων»/«άλλων», είτε αυτοί είναι άνθρωποι, είτε άλλα ζώα**. Δεν είναι τυχαίο ότι οι σημερινοί οικοφασίστες θέτουν το θέμα της μουσουλμανικής θρησκευτικής σφαγής (χαλάλ) χωρίς δηλαδή αναισθητοποίηση, μαζί με το ότι, για να πραγματοποιηθεί χρειάζεται να «απασχοληθούν στο σφαγείο μουσουλμάνοι», σε μια εμετικού χαρακτήρα προσπάθεια σύνδεσης του συναισθήματος, που μπορεί να προκαλέσουν οι εικόνες σφαγής, με «τους ξένους που τρώνε τις δουλειές». Αντίστοιχα οι ομοϊδεάτες τους στη ναζιστική γερμανία είχαν στραφεί κατά του εβραϊκού τρόπου σφαγής (κόσερ).

Εδώ και σήμερα λοιπόν, φαίνεται ξεκάθαρα ότι η ενασχόληση με τη γη και τα ζώα στο σύνολό τους, εκτός ενός κοινωνικοπολιτικού πλαισίου, αποτελεί για άλλη μια φορά μια πλατφόρμα προπαγάνδισης και επιβολής εθνικιστικών-φασιστικών ιδεολογιών. Το γεγονός ότι αρκετά άτομα και ομάδες που ασχολούνται σήμερα με το ζήτημα των άλλων ζώων περιορίζονται σε αποσπασματικές φιλοζωικές δράσεις και διατροφικές επιλογές, ή ότι συχνά ο χώρος της οικολογίας θεωρείται από μερικούς ως ξεχωριστό μέτωπο δράσης, καθιστά το έργο αυτών των ομάδων όχι μόνο ευάλωτο αλλά και επικίνδυνο. Τόσο η αδυναμία ή άρνηση πολιτικών χώρων να συνδέσουν το ζήτημα της απελευθέρωσης των άλλων ζώων και της γης με τον αγώνα για την κοινωνική απελευθέρωση, ή η τάση τους να το μεταθέτουν για έναν κοινωνικό παράδεισο (αναρωτιόμαστε πώς θα υπάρξει αυτός αν ακόμα έχουμε εξουσιαστικές λογικές και πρακτικές απέναντι σε οποιοδήποτε έμβιο ον) όσο και η έλλειψη ενδιαφέροντος πολλών που ασχολούνται με τα άλλα ζώα ή την οικολογία να εντοπίσουν και να παλέψουν τις ρίζες του και να συνδέσουν το αγώνα τους με αυτόν ενάντια στο πολύπλευρο εξουσιαστικό πλέγμα, αφήνουν τελικά χώρο για κακόβουλες παρερμηνείες, υιοθετήσεις και ψηφοθηρικά καπελώματα.

ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ, ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ...

Τόσο στον ελλαδικό χώρο όσο και αλλού, κάπως έτσι φτάνουμε να βλέπουμε διάφορα φασιστοειδή να βρίσκουν μέσα στο κίνημα για τα **Δικαιώματα των Ζώων** ή ακόμα και σε αυτό της **Απελευθέρωσης όλων των Ζώων και της Γης**, ένα πεδίο όπου προσπαθούν να απλώσουν τον μισανθρωπισμό τους. Προσεγγίζουν τις δράσεις τους, φτάνουν να μιλούν για ισότητα μεταξύ όλων των ειδών και να αυτοπροβάλλονται ως αντισπισιστές, ακόμα και να διοργανώνουν ή να συμμετέχουν σε πορείες και παρεμβάσεις κατά της αιχμαλωσίας,

του βασανισμού και της δολοφονίας γουνοφόρων ζώων. Ακόμα τάσσονται ενάντια στον άγριο βασανισμό (των άλλων μόνο) ζώων σε εργαστήρια πειραμάτων, δηλώνουν αλληλεγγύη σε πρώην ομοϊδεάτες τους που ελευθερώνουν ζώα από κλουβιά, και χρησιμοποιούν τον αγώνα ενάντια στην εκμετάλλευση των ζώων σε τσίρκο ως τρόπο να στοχεύσουν τους «γύφτους».

Ίσως από τα πιο γνωστά παραδείγματα αποτελεί η περίπτωση του **ιδρύματος της Bardot στη γαλλία**, μίας από τις μεγαλύτερες και πλουσιότερες ομάδες για την προστασία των άλλων ζώων. Η ίδια πρόκειται για άτομο με χυδαίες απόψεις περί φυλής και θρησκείας, και στενούς δεσμούς με το Εθνικό Μέτωπο του Le Pen. Τόσο το ίδρυμα όσο και η ίδια στηρίζουν οικονομικά την **Sea Shepherd**, μια 35ετή οργάνωση που δημιουργήθηκε όταν κάποια μέλη της Greenpeace αρνήθηκαν να συμμορφωθούν στο συμβολικό πλέον ακτιβισμό της, και κήρυξαν πόλεμο στη βιομηχανία της φαλινοθηρίας και του κυνηγιού φώκιας, δίνοντας πραγματικές μάχες με τα φαλινοθηρικά της στους ωκεανούς. Η ίδια οργάνωση δέχεται τη δημόσια και οικονομική υποστήριξη της Bardot και έχει δώσει το όνομά της σε ένα από τα πλοία με τα οποία επιχειρεί τις αποστολές της. Πίσω στη Γαλλία, η **παρουσία του ιδρύματος σε διαμαρτυρίες κατά της γούνας προκαλεί διχασμούς ανάμεσα σε ομάδες**, που από τη μια θέτουν ως προτεραιότητα την παρέμβασή τους ενάντια σε όσους θησαυρίζουν από τον εγκλεισμό και τη βίαιη θανάτωση ζώων, κι από την άλλη δεν επιθυμούν καμία κοινή παρουσία με τη δηλωμένη ρατσίστρια.

Μια ενδιαφέρουσα απάντηση φαίνεται να δόθηκε σε μια νεκρή πλέον φασιστική οργάνωση για τα άλλα ζώα στην ολλανδία, όταν διοργάνωσε μια εκστρατεία ενάντια στα τσίρκα. Αν και αρκετοί αποφάσισαν να μην αντιπαρατεθούν μαζί της (είτε γιατί θεώρησαν σημαντικότερη τη διαμαρτυρία, είτε με τη λογική του να αφήσουν φασίστες και εκμεταλλευτές-βασανιστές άλλων ζώων να αλληλοεξοντωθούν), κάποια άτομα κατέβηκαν **σε αντιπορεία με συνθήματα κατά των τσίρκων και αντιφασιστικά μαζί**. Το άμεσο αποτέλεσμα ήταν η σύγκρουση μεταξύ πορείας και αντιπορείας, ενώ οι ιδιοκτήτες και εργαζόμενοι του τσίρκου μπλέχτηκαν κι αυτοί. Η διοργάνωση αντιπορειών όμως συνεχίστηκε, ώσπου η φασιστική οργάνωση έγινε ανενεργή και διαλύθηκε.

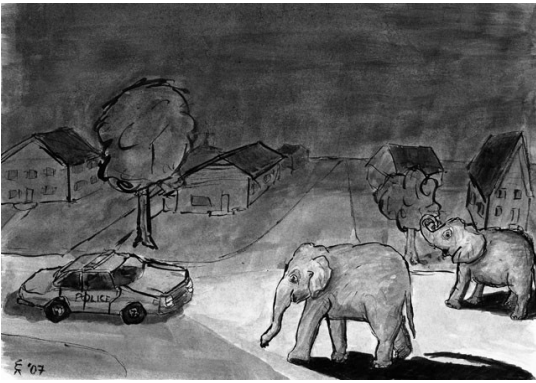
Προφανώς το κίνημα για την απελευθέρωση όλων των ζώων και της γης στέκεται εχθρικά απέναντι σε κάθε είδους οικολογικά ανήσυχο φασιστικό στοιχείο. Θα μπορούσαμε εύκολα, απέναντι στην επιλεκτική εμμονή του Δαρβίνου, και κυρίως των συνεχιστών του, σε ένα και μόνο παράγοντα του αγώνα για την επιβίωση, που μεταφράζεται τελικά στο "όλοι εναντίον

όλων”, να αντιπαραβάλουμε την **αλληλοβοήθεια του Κροπόκτιν**, ως πιο κρίσιμο και αποτελεσματικό εξελικτικό μηχανισμό. Όμως η ουσία δεν βρίσκεται εκεί, αλλά στο ότι έτσι κι αλλιώς **δεν αναζητούμε και δεν δεχόμαστε να φορέσουμε νόμους, κοινωνικούς και ηθικούς, φτιαγμένους έξω από εμάς**, έστω κι αν αυτοί έρχονται από «ερμηνευτές» της φύσης, μέρος της οποίας είμαστε κι εμείς. Αγωνιζόμαστε για την ελευθερία να φτιάχνουμε ισότιμα τους δικούς μας κώδικες και παλεύουμε όποιες και όποιους προσπαθούν να μας επιβάλουν τους δικούς τους, πίσω από τον όποιο «καλό σκοπό». **Με τον ίδιο τρόπο δεν προσπαθούμε να φορέσουμε τους δικούς μας νόμους και ερμηνείες της φύσης σε άλλα έμβια όντα**. Το δικό μας πρόταγμα είναι να διευρύνουμε τα όρια της σφαίρας της απελευθέρωσης της ανθρώπινης κοινωνίας από κάθε μορφή εκμετάλλευσης και κυριαρχίας και στα άλλα ζώα και στη γη. **Οραματιζόμαστε το τέλος της αντιμετώπισης των ζώων και της γης ως ιδιοκτησία**. Δεν μιλάμε για καμία μεταφυσική σύνδεση με τη γη ή φυσιολατρία, ούτε από την άλλη περιοριζόμαστε στη χρηστικού τύπου οικολογική ισορροπία, μόνο και μόνο ώστε να μη χαλάσει η τροφική αλυσίδα που μας θρέφει. Μιλάμε για την **αυτοδιάθεση** του κάθε ζώου. Δεν δαιμονοποιούμε ούτε την τεχνολογία ούτε την «ανθρώπινη φύση», αλλά αναζητούμε τα αίτια της σημερινής κατάστασης σε όσους έχουν οικονομικά συμφέροντα, ή ιδιοκτησίας, δύναμης και εξουσίας από αυτήν. Και προφανώς ούτε θέλουμε, ούτε υπάρχει τίποτα κοινό, ούτε ως προς την αντίληψη, ούτε ως προς το στόχο, με όσους και όσες δέχονται και αναπαράγουν αντίστοιχα κυριαρχικά πρότυπα και σκεπτικά.

ΚΙ ΑΝΑΡΩΤΙΟΜΑΣΤΕ...

Ένας προβληματισμός που προκύπτει από τον αγώνα για την ολική απελευθέρωση, όλων εξίσου δηλαδή των ζώων και της γης, όμως είναι ο εξής: **Πώς μπορεί να τεθεί και το ζήτημα των άλλων ζώων και της περιβαλλοντικής καταστροφής χωρίς την ταμπέλα και τους κινδύνους του μονοθεματισμού;** Για παράδειγμα σε μια αντιπολεμική πορεία, σε ένα αντιφασιστικό κείμενο, ή σε μία εκδήλωση για πολιτικούς κρατούμενους, η αναφορά αντίστοιχα στα μη ανθρώπινα θύματα, στα ζητήματα καθαρότητας της φυλής και επιβολής σε άλλα είδη, ή στους κρατούμενους που διώκονται για δράσεις ελευθέρωσης άλλων ζώων, μπορεί να θεωρηθεί υπερβολική υπό το πρίσμα των γραμμικών προτεραιοτήτων («εδώ χάνονται άνθρωποι...»). Από την άλλη, μια γενικότερη αναφορά στα θύματα, στο φασισμό, ή στους πολιτικούς κρατούμενους, στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων δεν φαίνεται, ούτε ως προς την πρόθεση ούτε ως προς την αντίληψη, να περιλαμβάνει τα παραπάνω. Ενώ μπορεί στο μυαλό όσων παλεύουν ενάντια στο σπισισμό οι παραπάνω δράσεις και λόγος να περιλαμβάνουν ΟΛΑ τα ζώα, τη γη, τα νερά και τα φυτά, σε καμία περίπτωση δεν αποτελεί κάτι αυτονόητο χωρίς να συγκεκριμενοποιηθεί. **Το να τονίζεις και άλλες πτυχές, δεν είναι ανταγωνιστικό ως προς την αναφορά στους ανθρώπους, και δεν επιχειρεί να μονοθεματοποιήσει την όποια δράση, αλλά αντίθετα να τη διευρύνει**. Με την ίδια λογική που δεν πιστεύουμε ότι υπάρχουν ανώτεροι άνθρωποι, φύλο, φυλές, έτσι δεν βλέπουμε να υπάρχουν ανώτερα είδη. Αυτό που

πιστεύουμε είναι ότι απέναντι σε μια πολυμέτωπη επίθεση, χρειάζεται και πολυμέτωπη απάντηση.

Ψάχνοντας λύσεις μέσα από προβληματισμό, συνδιαμόρφωση και εμπειρίες, βρίσκουμε στο δρόμο μας αναπόφευκτα το ζήτημα των **διαφορών ανάμεσα** στις ομάδες για τα **Δικαιώματα των ζώων** (που μπορεί να συνδέονται με αυτά των ανθρώπων) σε σχέση με τις ομάδες που προτάσσουν την **Απελευθέρωση όλων των ζώων και της γης**. Τα δικαιώματα παραχωρούνται από τους θεσμούς της κυριαρχίας. Δικός μας στόχος είναι να μην υπάρχει κυριαρχία. Ως προς το ζήτημα της δικής μας

συμμετοχής στον αγώνα, δεν παίρνουμε κανένα ρόλο συνηγόρου των άλλων ζώων. **Είναι εξίσου υποκείμενα και όχι αντικείμενα της απελευθέρωσής τους.** Αρκεί να θυμίσουμε τα εκατοντάδες παραδείγματα όπου ελέφαντες, αρκούδες, γουρούνια, χιμπατζήδες βρίσκουν την κατάλληλη στιγμή για να προσπαθήσουν να αποδράσουν, για να τραυματίσουν πολλές φορές θανάσιμα τους εκμεταλλευτές τους, με τρόπους που απλά δεν μπορούν να ερμηνευτούν ως αντανakλαστικά επιβίωσης. Ακολουθεί βέβαια καταστολή στη χειρότερη μορφή της και χωρίς καμία ιδιαίτερη αντίδραση -πόσο μάλλον αλληλεγγύη- τουλάχιστον από την πλευρά των παρευρισκόμενων ανθρώπινων ζώων.

Ταυτόχρονα αναγνωρίζουμε ότι όσο οι κυρίαρχες δομές δεν πιέζονται με τον ένα ή τον άλλον τρόπο προφανώς δεν παραχωρούν τίποτα. Στην περίπτωση των άλλων ζώων αυτό γίνεται ακόμα πιο ξεκάθαρο, αφού με τη χρήση εκτεταμένης, συστηματικής βίας εναντίον τους, και το καθεστώς σκλαβιάς στο οποίο βρίσκονται, δεν είναι σε θέση να ασκήσουν καμία ουσιαστική πίεση ή να προχωρήσουν σε κάποιου είδους μαζική αντίσταση. **Είναι αφελές λοιπόν να πιστεύουμε ότι η όποια εξουσία θα παραχωρεί σταδιακά δικαιώματα που θα καταλήξουν στην κατάργηση της εκμετάλλευσής τους.** Αντίθετα, οι κυρίαρχες δομές θα προσπαθήσουν, όπως κάνουν ήδη, να χωρίσουν όσους μάχονται προς αυτήν την κατεύθυνση σε σκληροπυρηνικούς ακτιβιστές που θα χαρακτηρίζονται ως τρομοκράτες και θα διώκονται ως τέτοιοι, και σε νομοταγείς φιλόζωους από την άλλη, που θα τους επιτρέπεται η «διαβούλευση» όσο δεν αποτελούν σημαντική πολιτική ή οικονομική απειλή. Στον ελλαδικό χώρο σήμερα υπάρχει έντονος προβληματισμός για τη συμμετοχή σε πορείες ή διαδηλώσεις όπου υπερισχύουν τα

χαρακτηριστικά των φιλοζωικών ομάδων για τα δικαιώματα των ζώων, που βασίζονται στα επικοινωνιακά τρικ, χρησιμοποιούν πρακτικές, και παρουσιάζουν μαζί με τα μμε προτάγματα πολύ διαφορετικά από αυτά των κατά πολύ μικρότερων ομάδων που παλεύουν για την απελευθέρωση όλων των ζώων. Κι ενώ οι μικρές ομάδες είναι πιο κατάλληλες και ευέλικτες ως προς άμεσες δράσεις ελευθέρωσης, ο λόγος τους κινδυνεύει να σκεπάζεται και να διαστρεβλώνεται σύμφωνα με τις προθέσεις του καθενός και της καθεμιάς. Ας αναλογιστούμε λοιπόν, ο καθένας και η καθεμιά, τις ευθύνες μας.

Μια τελική σκέψη. Πράγματι **η λογική της επιβίωσης του ισχυρότερου** οικονομικά, κοινωνικά, μυικά, ή όσων έχουν «γερότερο στομάχι», είναι άκρως συνδεδεμένη με το φασισμό,

και **προκαλεί φασιστικές και κανιβαλιστικές συμπεριφορές**. Κι όμως, τη συναντάμε σε πολλές πτυχές της καθημερινότητάς μας. Συμφωνούμε στο ότι μπορούμε να κοιτάξουμε γύρω μας για να πάρουμε παράδειγμα από τα άλλα ζώα και τη φύση και να δούμε τις ομοιότητες μας με αυτά. Έτσι κι αλλιώς, βασικό συστατικό του φασισμού και του ρατσισμού είναι η εστίαση στη διαφορετικότητα για να δικαιολογηθούν στη συνέχεια ανωτερότητες και κατωτερότητες. **Όμως το πού διαλέγουμε να κοιτάξουμε και να εστιάσουμε είναι θέμα επιλογής**, ή όπως έχει ειπωθεί, μια «κατά βούληση κίνηση και άρα μια παρούσα ελευθερία». **Είναι, τελικά, βασικό συστατικό της απελευθέρωσής μας**. Με αυτό το σκεπτικό επιλέγουμε και επιμένουμε να εστιάζουμε στα πάμπολλα παραδείγματα της αλληλοβοήθειας, της αλληλεγγύης,

της πολυμορφίας, της δημιουργίας, της συνύπαρξης που καταφέρνει να χωρέσει όλες τις διαφορές, όταν αυτές δεν λειτουργούν εναντίον της, και τελικά, στη **ζωή με ελευθερία και αξιοπρέπεια**, και όχι απλά στην επιβίωση.

Ο φασισμός έχει πολλά προσωπεία και συνηθίζει να μεταμφιέζεται. Το παρόν κείμενο επιχειρεί να καταδείξει τον τρόπο που ελίσσεται το πράσινο παρακλάδι του φασισμού, όχι μόνο προσπαθώντας να καπελώσει τους αγώνες για τα άλλα ζώα και τη γη, αλλά παίζοντας μέσα στο χρόνο κεντρικό ρόλο στην άνοδό του. Το πρώτο μέρος, όπου γίνεται αναφορά στην ανάπτυξη του οικοφασισμού από την προναζιστική περίοδο μέχρι και σήμερα, δεν αποτελεί αναλυτική ιστορική αναδρομή, υπάρχουν άλλωστε πολλά πιο πλήρη κείμενα γι αυτό. Στόχο έχει να παρουσιάσει τη σύνδεση παλιών οικοφασιστικών ιδεολογιών και πρακτικών με το σήμερα, όπου για ακόμα μια φορά, ο φασισμός, αντλώντας από τη ναζιστική κυρίως μορφή του, χρησιμοποιεί τον πράσινο μανδύα του για να εισβάλει και να διαβρώσει πτυχές του πολυμέτρωπου αγώνα ενάντια στο πολύπλευρο εξουσιαστικό πλέγμα. Τέλος, εκφράζουμε κάποιους προβληματισμούς για τους τρόπους που το κίνημα για την ολική απελευθέρωση, όλων των ζώων και της γης, μπορεί να αντιμετωπίσει και να εμποδίσει την επανάληψη της ίδιας, παλιάς ιστορίας.

Αλογόμυγες
Μάης 2013 – alogomyges.espinblogs.net